

Sygnatura akt V Ca 356/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Maria Dudziuk

Sędziowie: SSO Joanna Piwowarun - Kołakowska

SSR (del.) Renata Drozd - Sweeklej

Protokolant: sekr. sądowy Beata Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 maja 2013 r. w Warszawie

sprawy z powództwa miasta (...)

przeciwko M. M. (1) i H. M. (1)

o przywrócenie posiadania

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie

z dnia 19 października 2012 r., sygn. akt I C 158/10

I. oddala apelację;

II. zasądza od miasta (...) na rzecz H. M. (1) kwotę 78 zł (siedemdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygnatura akt V Ca 356/13

UZASADNIENIE

W dniu 22 stycznia 2010 r. (...) wniosło pozew przeciwko M. M. (1) i H. M. (1) o przywrócenie posiadania lokalu użytkowego o powierzchni 37,57 m⁽²⁾ położonego w (...) przy ul. (...), poprzez nakazanie pozwanym wydania go powodowi. W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 30 grudnia 2009 r. pozwani wtargnęli do przedmiotowego lokalu a następnie odmówili jego opuszczenia, uniemożliwiając powodowi korzystanie z niego.

W odpowiedzi na pozew H. M. (1) wniósł o oddalenie powództwa. M. M. (1) na rozprawie również wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 19 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawie z powództwa (...) przeciwko M. M. (1) i H. M. (1) o przywrócenie posiadania oddalił powództwo i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Rejonowego:

Lokal użytkowy o powierzchni 37,57 m⁽²⁾ położony jest na parterze budynku znajdującego się w (...) przy ul. (...). Budynek zgodnie z księgą wieczystą numer (...) stanowi własność (...). W stosunku do powyższego budynku istnieją roszczenia spadkobierców dawnych właścicieli, jednak brak jest prawomocnego orzeczenia Sądu lub ostatecznej decyzji administracyjnej w tym zakresie. Przedmiotowy lokal był czasu zajęcia przez H. M. (1) zajmowany przez (...) Miasta (...) w ramach porozumienia zawartego w dniu 9 grudnia 2008 r. o użyczeniu lokalu zawartego pomiędzy Zakładem (...) a Miastem (...). Przedmiotowy lokal użytkowy jest obecnie lokalem oznaczonym jako nr (...).

W dniu 30 grudnia 2010 roku miało się odbyć przekazanie lokalu po opróżnieniu go przez (...) na rzecz Zakładu (...). Gdy pracownicy (...) opuścili lokal do lokalu weszli H. M. (1) i M. M. (1). Wtedy do lokalu weszli A. Z. i L. Ł. i zażądali, aby H. M. i M. M. opuścili lokal. Ci ostatni odmówili opuszczenia lokalu powołując się na prawo własności kamienicy. Mimo okazania im przez pracowników (...) księgi wieczystej, w której jako właściciel figuruje (...), H. M. i M. M. odmówili opuszczenia lokalu. Policja odmówiła podjęcia działań wskazując, iż wobec wątpliwości co do własności lokalu, konieczne jest podjęcie działań przed sądem. Wówczas A. Z. i L. Ł. pozostali w tym lokalu do rana 31.12.2009 roku wraz z H. M. i jego koleżanką. Rano został spisany protokół zwierający stan liczników energii i wodomierzy.

H. M. (1) opuścił lokal 3.01.2010 roku dokonując wymiany zamków.

W dniu 6.01.2010 roku (...) podjęło próbę przejęcia lokalu, ale wezwana przez M. M. Policja uniemożliwiła te działania.

Klucze przekazał wraz z protokołem zdawczo - odbiorczym: M. M. (1) w dniu 14.01.2010 roku, a H. M. (1) w dniu 24 marca 2010 roku - na rzecz K. M. (1) i T. M..

Sąd zważył, co następuje:

W części dotyczącej rozważań prawnych Sąd Rejonowy powołując się na treść art. 344 § 1 kc przyjął, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Przedmiotowy lokal w chwili zajęcia go przez pozwanych był oddany w posiadanie zależne jednostce organizacyjnej (...) na podstawie umowy użytkowania z dnia 9 grudnia 2008r.. Umowa ta wygasła w dniu 31 grudnia 2009 r., jednak w dniu 30 grudnia nastąpiło zajęcie przedmiotowego lokalu przez pozwanych. Czynem tym naruszono stan posiadania powoda. Wobec powyższego Sąd uznał na podstawie art. 336 k.c., że powód był posiadaczem przedmiotowego lokalu w chwili objęcia posiadania przez pozwanych i zgodnie z art. 344 § 2 k.p.c. nie doszło do przedawnienia roszczenia.

Sąd wskazał, że kolejną przesłanką badaną przy żądaniu przywrócenia posiadania jest to, czy osoba dokonująca naruszenia posiadania nadal dysponuje tym przedmiotem - lokalem - w chwili orzekania. Sąd stwierdził, że przedmiotowy lokal użytkowy jest określony numerem nr (...) i brak jest podstaw do uznania, że nie jest to zgodne z prawdą. Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanych, że nie zajmują oni już tego lokalu, gdyż znalazły one potwierdzenie w protokołach przekazania lokalu oraz w wyroku eksmisyjnym. Wprawdzie H. M. (1) w trakcie procesu kilkakrotnie wskazywał, że zajmuje ten lokal, ale na podstawie umowy najmu z rodzicami K. i T. M.. Jednakże Sąd dał wiarę, iż ostatecznie w posiadaniu przedmiotowego lokalu nie jest.

Sąd wskazał, że posiadanie jest to stan faktyczny łączący się z określonymi przez uprawnieniami. Zgodnie z art. 336 k.c. jest to stan faktyczny, w którym posiadacz włada rzeczą we własnym imieniu. Posiadanie może być samoistne wtedy posiadacz włada rzeczą we własnym imieniu jak właściciel, lub zależne, gdy swoje faktyczne władztwo nad cudzą rzeczą opiera na umowie lub innym uprawnieniu. Posiadanie różni się od innego stanu faktycznego znanemu prawu cywilnemu - dzierżenia (art. 338 k.c.). Stan ten polega również na władaniu rzeczą, jednak łączy się on z przeświadczeniem władającego, że włada rzeczą w cudzym imieniu. Rozróżniając te instytucje Sąd stwierdził, że H. M. (1) utrzymywał w trakcie procesu, iż jego władanie przedmiotowym lokalem odbywało się na rzecz K. M. (1) i T. M.. Sytuował się więc w roli dzierżyciela. A więc w konsekwencji uznać należy zgodnie z art. 344 § 1 k.c., że to na ich korzyść nastąpiło naruszenie posiadania i w związku z tym, to przeciwko nim powinien wystąpić powód.

W kontekście art. 478 k.p.c. Sąd stwierdził, że posiadaczem w chwili naruszenia posiadania było (...) i, że naruszenia posiadania niewątpliwie doszło, do czego przyznają się pozwani. Jednak niemożliwe jest zasądzenie zgodnie z

pozewem nakazujące pozwanym wydanie przedmiotowego lokalu powodowi, gdyż już go nie zajmują. Reasumując, do naruszenia przez H. M. (1) i M. M. (1) posiadania przez (...) przedmiotowego lokalu niewątpliwie doszło. Jednocześnie zebrany materiał dowodowy wskazuje, że pozwani nie władają już przedmiotowym lokalem - M. M. (1) zeznał, że władają nim inni współwłaściciele, H. M. (1) wskazał, że zajął przedmiotowy lokal w imieniu K. i T. M., obaj wskazali też, że nie zajmują już go. Podniesiono również okoliczność zajmowania przedmiotowego lokalu przez osobę trzecią - J. G., przeciwko, któremu zapadł wyrok o eksmisję.

W konsekwencji Sąd uznał, że niemożliwe jest nakazanie pozwanym zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 344 1 k.c. przywrócenie stanu poprzedzającego naruszenie posiadania, gdyż nie władają już oni przedmiotowym lokalem, a więc nie naruszają już posiadania. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami lokalem władają osoby trzecie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją w całości powód zarzucając naruszenie:

1. art. 344 kc poprzez przyjęcie, że naruszenia przez pozwaną posiadania nastąpiło na rzecz K. M. (2) i T. M.;
2. art. 478 kpc poprzez objęcie postępowaniem dowodowym okoliczności powstałych po naruszeniu posiadania;
3. art. 233 § 1 kpc poprzez danie wiary oświadczeniom pozwaną dot. przeniesienia posiadania.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez nakazanie pozwanym H. M. (1) i M. M. (1) przywrócenie posiadania lokalu użytkowego nr (...) przy ul. (...) i zasądzenie od pozwaną kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia przepisów postępowania, w tym w szczególności art. 478 kpc i wynikającej z niego kognicji Sądu w postępowaniu o naruszenie posiadania.

Nie ma racji apelujący wywodząc, że kwestia przeniesienia posiadania nie uzasadnia oddalenia powództwa w kontekście art. 344 kc i 478 kpc. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lipca 1995 r. w sprawie I CRN 52/95 cechą charakterystyczną roszczenia posesoryjnego, wyrażającego się skierowanym do naruszydca żądaniem przywrócenia stanu poprzedniego, przez wydanie rzeczy, której posiadanie zostało samowolnie naruszone (art. 344 § 1 kc), jest to, że może być ono skutecznie dochodzone tylko o tyle, o ile naruszydca ma tę rzecz w swoim ręku. Z chwilą więc, gdy osoba, która pozbawiła posiadacza władztwa nad rzeczą, sama to władztwo utraciła, przestaje być legitymowana biernie, a wytoczone przeciw niej żądanie staje się bezprzedmiotowe. Powyższe wyraża sens ochrony posiadania z punktu widzenia jej skuteczności. Jest bowiem oczywiste, że wyrok uwzględniający powództwo o wydanie rzeczy przeciwko osobie, która nie ma jej w swoim władaniu, jest pozbawiony jakiegokolwiek mocy wykonawczej. Z tego względu Sąd Rejonowy prawidłowo wziął pod uwagę aktualny w dacie orzekania stan posiadania przedmiotowego lokalu.

Przechodząc do analizy powyższej przesłanki w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy podziela ocenę materiału dowodowego oraz ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je w całości za własne. Z całokształtu materiału dowodowego wynika, że pozwani w czasie postępowania przed Sądem Rejonowym nie władali już przedmiotowym lokalem. Wbrew zarzutowi apelacji wynika to nie tylko z oświadczeń pozwaną, ale również z protokołów przekazania lokalu i wyroku eksmisyjnego dotyczącego J. G.. Apelujący poza sformulowaniem ogólnego wniosku o błędnej ocenie dowodów nie przedstawił konkretnych argumentów, iż Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sam fakt nadużywania przez pozwaną instytucji wyłączenia sędziego i niestawiennictwo rodziców H. M. (1) na rozprawie nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że to pozwani w dalszym ciągu

władają przedmiotowym lokalem. Na marginesie należy wskazać, że stan zdrowia ojca pozwanego i konieczność sprawowania opieki nad nim przez matkę pozwanego w najmniejszym zakresie nie oznacza, że nie są oni w stanie faktycznie władać przedmiotowym lokalem.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że nawet przy założeniu władania przez pozwanych lokalem powództwo i tak podlegałoby oddaleniu z uwagi na niedość precyzyjne określenie lokalu, którego przywrócenia posiadania domaga się powód. Jak wynika z akt powód reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika nie do końca zdawał sobie sprawę jakiego lokalu dotyczy niniejsze postępowanie. W pozwie wskazał na bliżej nieokreślony lokal użytkowy o pow. 37,57 m⁽²⁾. Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku raz popierał powództwo co do wydania lokalu mieszkalnego, a za chwilę oświadczał, że przedmiotowy lokal jest lokalem użytkowym i nie ma oznaczenia liczbowego (k. 235). Następnie w apelacji wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez przywrócenie posiadania lokalu użytkowego numer (...) (k. 263). Ostatecznie więc powód nie był w stanie w kategorię sposób wskazać, czy sprawa dotyczy lokalu użytkowego czy też mieszkalnego, a jeśli użytkowego to czy ma on numer (...) czy też takiej numeracji nie ma. Tymczasem ze stanowiska pozwanego, niezaprzeczonego przez powoda, wynika, że lokal, którego dotyczy niniejsze postępowanie stał się lokalem mieszkalnym z numerem (...) (k. 229, 235). Pomimo tego faktu powód nie zmodyfikował treści pozwu stosownie do zmiany okoliczności niniejszej sprawy. Oznacza to, że wyrok uwzględniający powództwo nie mógłby zostać wykonany, gdyż w chwili obecnej lokal, którego dotyczy pozew nie jest już bliżej nieokreślonym lokalem użytkowym, lecz lokalem mieszkalnym numer (...).

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia art. 98, 99 i 108 § 1 kpc oraz § 7 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.